C/2024/4169

2.8.2024 г.

P9_TA(2023)0465

Роля на политиката на ЕС за развитие за преобразяването на добивната промишленост с оглед на устойчивото развитие в развиващите се страни

Резолюция на Европейския парламент от 13 декември 2023 г. относно ролята на политиката на ЕС за развитие за преобразяването на добивната промишленост с оглед на устойчивото развитие в развиващите се страни (2023/2031(INI))

(C/2024/4169)

Европейският парламент,

— като взе предвид член 208, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС), в който се посочва по-специално, че „основната задача на политиката на Съюза в тази област е намаляването, и като крайна цел, изкореняването на бедността“ и че „Съюзът взема предвид целите на сътрудничеството за развитие при изпълнението на политиките, които биха могли да засегнат развиващите се страни“,

— като взе предвид член 3 и член 21 от Договора за Европейския съюз (ДЕС),

— като взе предвид резолюцията на ООН, озаглавена „Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development“ (Да преобразим света: програмата до 2030 г. за устойчиво развитие), приета на срещата на високо равнище на ООН за устойчивото развитие в Ню Йорк на 25 септември 2015 г., както и включените в нея 17 цели за устойчиво развитие (ЦУР),

— като взе предвид споразумението, прието на 21-ата конференция на страните по Рамковата конвенция на ООН по изменението на климата (РКООНИК) — COP 21 в Париж на 12 декември 2015 г. (Парижкото споразумение),

— като взе предвид Декларацията на ООН за правата на коренното население, приета от Общото събрание на ООН на 13 септември 2007 г.,

— като взе предвид Ръководните принципи на ООН за бизнеса и правата на човека,

— като взе предвид Десетте принципа на Глобалния договор на ООН,

— като взе предвид Конвенция № 169 на Международната организация на труда (МОТ) относно коренното население и племенните народи,

— като взе предвид осемте основни конвенции на МОТ по смисъла на Декларацията на МОТ за основните принципи и права при работа,

— като взе предвид Конвенцията Минамата относно живака,

— като взе предвид Конвенцията за биологичното разнообразие, и по-специално Решение COP VIII/28 — Доброволни насоки за всеобхватна оценка на въздействието върху биологичното разнообразие,

— като взе предвид Насоките на Програмата на ООН по околната среда (ЮНЕП) за оценка на социалния жизнен цикъл на продуктите,

— като взе предвид списъка на Европейската инвестиционна банка (ЕИБ) за допустимост, изключени дейности и изключени сектори,

— като взе предвид съвместното изявление на Съвета и представителите на правителствата на държавите членки, заседаващи в рамките на Съвета, на Европейския парламент и на Комисията, от 30 юни 2017 г. относно новия европейски консенсус за развитие — „Нашият свят, нашето достойнство, нашето бъдеще“ ([1]),

([1]) ОВ C 210, 30.6.2017 г., стр. 1.

— като взе предвид Регламент (ЕС) 2021/947 ([2]) на Европейския парламент и на Съвета от 9 юни 2021 г. за създаване на Инструмента за съседство, сътрудничество за развитие и международно сътрудничество — Глобална Европа, за изменение и отмяна на Решение № 466/2014/ЕС на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Регламент (ЕС) 2017/1601 на Европейския парламент и на Съвета и на Регламент (ЕО, Евратом) № 480/2009 на Съвета,

— като взе предвид съвместното съобщение на Комисията и на върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност от 1 декември 2021 г., озаглавено „Global Gateway“ (JOIN(2021)0030),

— като взе предвид съобщението на Комисията от 11 декември 2019 г., озаглавено „Европейският зелен пакт“ (COM (2019)0640),

— като взе предвид предложението на Комисията от 16 март 2023 г. за регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на рамка за гарантиране на сигурни и устойчиви доставки на суровини от критично значение и за изменение на регламенти (ЕС) 168/2013, (ЕС) 2018/858, 2018/1724 и (ЕС) 2019/1020 (Законодателния акт за суровините от критично значение) (COM(2023)0160),

— като взе предвид новото споразумение за партньорство между Европейския съюз и членовете на Организацията на държавите от Африка, Карибите и Тихоокеанския басейн (ОДАКТБ) (Споразумението, заменящо Споразумението от Котону),

— като взе предвид своята резолюция от 26 февруари 2014 г. относно насърчаването на развитието чрез отговорни стопански практики, в това число ролята на добивната промишленост в развиващите се страни ([3]),

— като взе предвид своята резолюция от 14 март 2023 г. относно съгласуваността на политиките за развитие ([4]),

— като взе предвид член 54 от своя Правилник за дейността,

— като взе предвид становището на комисията по международна търговия,

— като взе предвид доклада на комисията по развитие (A9-0322/2023),

А. като има предвид, че според Организацията на обединените нации добивната промишленост може да бъде определена като обхващаща различни дейности, като добива на суровини (изкопаеми горива, минерали и инертни материали), преработването им и преобразуването им в продукти и услуги за използване от потребителите ([5]);

Б. като има предвид, че широкомащабното минно дело и непромишленото и дребномащабно минно дело традиционно се осъществяват успоредно, видът заетост и осигуряваната на местно равнище стойност варират значително, тъй като непромишленото и дребномащабно минно дело до голяма степен се характеризира с висока степен на неформалност, интензивност на труда и незаконност, ниски стандарти за здравословни и безопасни условия на труд, ниски екологични стандарти и относително ниски равнища на капиталови инвестиции, механизация и оползотворяване на полезните изкопаеми, осигурявайки заетост и доходи за неквалифицирани работници, често в отдалечени и селски райони, докато широкомащабното минно дело обикновено е силно механизирано и официално регламентирано, като допринася за националната икономика, но има слабо положително въздействие върху местните общности; като има предвид, че според ЮНЕП в проекта за непромишлено и дребномащабно минно дело в защитени зони и критични екосистеми се оценява, че на непромишленото и дребномащабно минно дело се дължат приблизително 10 % от добива на злато в света, 15 — 20 % от добива на диаманти, 20 — 25 % от добива на калай и тантал и 80 % от добива на цветни скъпоценни камъни ([6]); като има предвид, че в сферата на непромишления и дребномащабния миннодобив често работят жени, като по този начин се увеличава тяхната уязвимост поради липсата на достъп до, използване и контрол върху богата на ресурси земя и други производствени ресурси и финанси;

В. като има предвид, че според Световната банка невъзобновяемите минерални ресурси играят господстваща роля в 81 държави, които заедно съставляват една четвърт от световния брутен вътрешен продукт (БВП), половината от световното население и почти 70 % от лицата, живеещи в крайна бедност ([7]);

([2]) ОВ L 209, 14.6.2021 г., стр. 1.
([3]) ОВ C 285, 29.8.2017 г., стр. 87.
([4]) Приети текстове, P9_TA(2023)0071.
([5]) ООН, „Transforming Extractive Industries for Sustainable Development“ (Преобразуване на добивната промишленост с цел устойчиво развитие), май 2021 г., стр. 3.
([6]) ЮНЕП, „Mineral Resource Governance in the 21st Century. Gearing Extractive Industries Towards Sustainable Development“ (Управление на минералните ресурси през 21-ви век. Насочване на добивната промишленост към устойчиво развитие), стр. 81.
([7]) Световна банка, „The Growing Role of Minerals and Metals for a Low Carbon Future“ (Нарастващата роля на минералите и металите за бъдеще с ниски въглеродни емисии), юни 2017 г., стр. 26.

Г. като има предвид, че добивът и преработката на природни ресурси са причина за приблизително половината от общите емисии на парникови газове и за над 90 % от глобалното въздействие върху биологичното разнообразие и недостига на вода ([8]);

Д. като има предвид, че решението дали природните ресурси да се експлоатират, кои да са експлоатираните ресурси и как да се прави това е суверенно право на всяка държава;

Е. като има предвид, че добивната промишленост следва да играе решаваща роля за развитието на редица богати на ресурси развиващи се страни, като осигурява публични приходи от минното дело и свързаните с минното дело операции (от концесии, данъци и преки и непреки разходи в държавата, в която се извършва дейността), възможности за заетост и инфраструктура, които имат потенциала да намалят бедността и да подкрепят икономическия растеж и социалното развитие на национално и местно равнище, ако са налице определени фактори;

Ж. като има предвид, че добивната промишленост може също така да има сериозни отрицателни социални, икономически, екологични и институционални последици на местно, национално, регионално и световно равнище, като допринася за нарушенията на правата на човека и на трудовите права, за насилието, основано на пола, принудителния труд, детския труд, принудителното разселване, бедността, замърсяването, конкуренцията при ползването на вода, загубата на биологично разнообразие, обезлесяването, разрушаването на културни и духовни обекти, тормоза на защитниците на правата на човека и на околната среда, нарушаването на социалната структура, корупцията, нестабилността на цените на стоките, незаконните финансови потоци, данъчните измами и отклонението от данъчно облагане и въоръжените конфликти, както и да породи множество предизвикателства поради „анклавния“ характер на добивната промишленост, с малко връзки с местната икономика; като има предвид, че добивната промишленост често засяга правата на коренните общности и че проучванията на въздействието върху околната среда и на социалното въздействие могат да играят решаваща роля за защитата на тези права;

З. като има предвид, че най-новите и адаптирани технологии и цифровизацията могат силно да ограничат — по своя характер — инвазивните въздействия на добивната промишленост;

И. като има предвид, че според Международната агенция по енергетика ([9]) около половината от световния добив на мед и литий е концентрирана в райони, които вече страдат от силен недостиг на вода; като има предвид освен това, че по-голямата част от настоящите и потенциалните места за добив са разположени в селски и населявани от коренни общности райони;

Й. като има предвид, че отрицателното социално въздействие и отрицателното въздействие върху околната среда на добивната промишленост рискува да стане по-тежко в бъдеще, като се има предвид тенденцията да се добиват руди от по-нисък клас, което ще доведе до по-големи количества отпадъци, както и до по-голямо потребление на енергия и вода; като има предвид, че това е особено тревожно за маргинализираните и уязвимите хора в развиващите се страни, където въздействието на изменението на климата вече увеличава недостига на вода; посочва освен това, че с изчерпването на леснодостъпните запаси проучването се пренасочва към отдалечени и често уязвими райони, какъвто е случаят с дълбоководния добив;

К. като има предвид, че в анализ на Световната банка ([10]) се посочва, че 44 % от всички действащи мини се намират в гори, което оказва значително въздействие върху обезлесяването, както и върху коренното население и местните общности, чието препитание зависи от горите;

Л. като има предвид, че правото на информация, участие и средства за правна защита са международно защитени права на човека, залегнали в многостранни споразумения, като се обръща особено внимание на вземането на решения във връзка с околната среда, които са от особено значение в случая на минното дело;

М. като има предвид, че добивната промишленост може да окаже положително или отрицателно въздействие върху няколко цели на ООН за устойчиво развитие (ЦУР), пряко или косвено, и по-специално ЦУР 1 (Изкореняване на бедността), ЦУР 3 (Добро здраве и благосъстояние), ЦУР 6 (Чиста вода и канализация), ЦУР 7 (Достъпна и чиста енергия), ЦУР 8 (Достоен труд и икономически растеж), ЦУР 13 (Действия в областта на климата), ЦУР 15 (Живот на земята) и ЦУР 16 (Мир, справедливост и силни институции);

Н. като има предвид, че ЦУР са универсални и поради това изискват съгласуваност от страна на ЕС в неговата вътрешна и външна дейност; като има предвид, че е доказано, че Европейският съюз оказва отрицателно въздействие върху напредъка на развиващите се страни към постигането на ЦУР чрез потреблението си на ресурси, т.нар. „страничен ефект“ ([11]);

([8]) Международна комисия по ресурсите, „Global Resources Outlook 2019“ (Перспективи за световните ресурси — 2019 г.).

([9]) Международна агенция по енергетика, „The Role of Critical Minerals in Clean Energy Transitions“, World Energy Outlook Special Report (Ролята на критичните минерали в прехода към чиста енергия, Специален доклад относно перспективите за световната енергетика), 2021 г., стр. 128.

([10]) Световна банка, „Forest-Smart Mining: Identification Factors Associated with the Impacts of Large-Scale Mining on Forests“ (Щадящо горите минно дело: определяне на факторите, свързани с въздействието на широкомащабното минно дело върху горите), 2019 г.

([11]) Мрежа за решения за устойчиво развитие (SDSN), „Europe Sustainable Development Report“ (Доклад за устойчивото развитие на Европа), 2022 г., вж. на адрес: https://s3.amazonaws.com/sustainabledevelopment.report/2022/europe-sustainable-development-report-2022.pdf.

О. като има предвид, че споразуменията за развитие на общността могат да осигурят средство за укрепване и развитие на устойчиви и взаимноизгодни отношения за правителства, дружества и общности, както и средство за предотвратяване на конфликти и повишаване на прозрачността и отчетността; като има предвид, че споразуменията за развитие на общността се считат от Световната банка за най-добра практика за споразуменията за добив ([12]); като има предвид, че десетте принципа на минното дело на Международния съвет по минно дело и метали (International Council on Mining and Metals, ICMM) насърчават неговите членове да си взаимодействат подобаващо със заинтересованите лица и да допринасят за устойчивото развитие на приемащите държави и общности ([13]); като има предвид, че в стандарта на Инициативата за отговорно добиване на суровини (Initiative for Responsible Mining Assurance, IRMA) за отговорен добив на полезни изкопаеми се разработват най-добри практики за това какъв би могъл да бъде отговорният добив на полезни изкопаеми;

П. като има предвид, че богатите на ресурси развиващи се страни често страдат от „проклятието на ресурсите“, тъй като изобилието от природни ресурси досега не е довело до тяхното икономическо развитие поради, наред с другото, слабо регулиране, корупция, липса на прозрачност и отчетност и прекомерна зависимост от приходите от добивната промишленост и последващата недостатъчна икономическа диверсификация; като има предвид, че Африка, и по-специално регионът на юг от Сахара, се превърна в класически пример за „проклятие на ресурсите“, въпреки че там се намират 30 % от световните залежи на полезни изкопаеми, 8 % от световния природен газ и 12 % от световните запаси от нефт ([14]);

Р. като има предвид, че развиващите се страни често са изправени пред предизвикателства при събирането на достатъчно приходи от добивната дейност поради слаби или регресивни данъчни системи, липса на институционална устойчивост, неадекватно дългосрочно планиране, неустойчива задлъжнялост, незаконни финансови потоци, корупция и отклонение от данъчно облагане;

С. като има предвид, че развиващите се страни, които изнасят суровини, са силно зависими от данъчните приходи от този износ;

Т. като има предвид, че ускоряването на усилията за справяне с изменението на климата и с бързо нарастващото търсене на суровини, които са абсолютно необходими за постигането на екологичния и цифровия преход, както и на изискванията за устойчивост и диверсификация, въведени в ЕС, поражда както предизвикателства, така и възможности за сектора на добивната промишленост да постигне устойчивост и за богатите на ресурси развиващи се страни; като има предвид, че ЕС може да определи рамки за сектора на добивната промишленост в развиващите се страни по такъв начин, че да се използва по-добре това търсене в съответствие с ЦУР чрез разширяване на фискалното им пространство и увеличаване на публичните разходи, както и на ролята им в международната общност, като същевременно се намаляват техните емисии на парникови газове; като има предвид, че развиващите се страни трябва да намалят зависимостта си от добивната промишленост и да разраснат икономиките си в ориентирани към бъдещето сектори, като технологиите за нулеви нетни емисии на парникови газове, за да разширят източниците си на приходи;

У. като има предвид, че член 3, параграф 5 от ДЕС задължава Съюза, наред с другото, да „допринася за мира, сигурността, устойчивото развитие на планетата, солидарността и взаимното уважение между народите, свободната и справедлива търговия, премахването на бедността и защитата на правата на човека“; като има предвид, че в съответствие с член 21, параграф 1 от ДЕС „[д]ейността на Съюза на международната сцена се ръководи от основополагащите принципи за неговото създаване“, включително демокрацията, правовата държава, универсалността и неделимостта на правата на човека и на основните свободи;

Ф. като има предвид, че политическият ангажимент на ЕС за съгласуваност на политиките за развитие беше потвърден в новия европейски консенсус за развитие от 2017 г., в който съгласуваността на политиките беше определена като „основен елемент от стратегията [на ЕС] за постигане на ЦУР и важен принос към по-широката цел за съгласуваност на политиките за устойчиво развитие“;

Х. като има предвид, че политиката на ЕС за развитие следва да подкрепя развиващите се страни при трансформирането на тяхната добивна промишленост, за да се гарантира, че те допринасят за устойчивото развитие в съответствие с ЦУР и Парижкото споразумение;

([12]) Световна банка, „Mining Community Development Agreements Source Book“ (Сборник относно споразуменията за развитие на общността в областта на минното дело), 2012 г., вж. на адрес: https://openknowledge.worldbank.org/server/api/core/bitstreams/8161b734-e57b-572c-863a-851103471a5f/content.

([13]) https://www.icmm.com/en-gb/our-principles/mining-principles/mining-principles.

([14]) ЮНЕП, „Our work in Africa“ (Нашата работа в Африка), https://www.unep.org/regions/africa/our-work-africa.

Ц. като има предвид, че дейностите на добивната промишленост се осъществяват в глобалния контекст на Парижкото споразумение, което има за цел да задържи покачването на температурата в световен мащаб през настоящия век значително под два градуса над равнищата от прединдустриалния период и да приведе финансовите потоци в съответствие с ниските емисии на парникови газове и устойчивия спрямо изменението на климата път на развитие, както и в европейския контекст на Европейския закон за климата ([15]), в който се предвижда неутралност по отношение на климата в ЕС до 2050 г. и намаляване на емисиите на CO_2 с 55 % до 2030 г. в сравнение с равнищата от 1990 г., пакета от регламенти „Подготвени за цел 55“, който включва, наред с другото, обвързващи цели за ефективност и кръговост, и в контекста на преразгледаната и разширена европейска схема за търговия с емисии;

Ч. като има предвид, че ЕС наскоро прие или ще приеме законодателство за засилване на корпоративната социална отговорност и отговорното бизнес поведение, което ще окаже въздействие върху предприятията от добивната промишленост, извършващи дейност в развиващи се страни, например Регламента за полезните изкопаеми от засегнати от конфликти зони ([16]), Директивата за отчитането на предприятията във връзка с устойчивостта ([17]), предстоящата директива относно дължима грижа на дружествата във връзка с устойчивостта ([18]), предстоящия регламент за забрана на продуктите, произведени с принудителен труд ([19]), и Законодателния акт за суровините от критично значение;

Ш. като има предвид, че в доклада за оценка на въздействието, придружаващ предложението за регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на рамка за гарантиране на сигурни и устойчиви доставки на суровини от критично значение и за изменение на регламенти (ЕС) 168/2013, (ЕС) 2018/858, 2018/1724 и (ЕС) 2019/1020 ([20]) (Европейски законодателен акт за суровините от критично значение), не се прави адекватна оценка на социалното и икономическото въздействие и на въздействието в областта на околната среда и правата на човека на предложението върху развиващите се страни (както е предвидено в инструмент № 35 за по-добро регулиране и в инструмент № 19 на ЦУР) и върху поминъка на местните коренни общности, включително жените и момичетата ([21]);

Щ. като има предвид, че ангажиментът на ЕС за справедлив преход обхваща целия свят и необходимостта от дълбоки реформи във финансовото, управленското, социалното и свързаното с околната среда измерение на добивния сектор;

АА. като има предвид, че полезните изкопаеми са неравномерно разпределени по целия свят, което оказва огромно въздействие върху Южното полукълбо; като има предвид, че според анализ ([22]) през 2019 г. 79 % от световния добив на метална руда произхожда от пет от шестте най-богати на видове биома;

АБ. като има предвид, че Договорът за откритото море ([23]), приет през юни 2023 г., предвижда рамка за защита на откритото море от въздействието на добивната промишленост и установява споделянето на ползите от морските генетични ресурси между развитите и развиващите се страни; като има предвид, че ЕС пое ангажимент да предостави 40 милиона евро като част от Глобална програма за океаните, за да помогне на развиващите се страни при прилагането на договора;

Укрепване на политиката на ЕС за развитие

1. припомня, че ЕС е най-големият донор на помощ за развитие в света, която се насочва предимно чрез международни организации и държавите членки; подчертава следователно значението на интегрирането на принципите на устойчиво развитие в цялата външна дейност на ЕС, и по-специално в политиките, свързани с добивната промишленост, в съответствие с правното задължение на ЕС да гарантира съгласуваност на политиките за развитие, както е посочено в член 208 от ДФЕС;

([15]) Регламент (ЕС) 2021/1119 на Европейския парламент и на Съвета от 30 юни 2021 г. за създаване на рамката за постигане на неутралност по отношение на климата и за изменение на регламенти (ЕО) № 401/2009 и (ЕС) 2018/1999 (ОВ L 243, 9.7.2021 г., стр. 1).

([16]) Регламент (ЕС) 2017/821 на Европейския парламент и на Съвета от 17 май 2017 г. за определяне на задължения за надлежна проверка на веригата на доставки за вносителите от Съюза на калай, тантал и волфрам, на рудите на тези метали и на злато с произход от засегнати от конфликти и високорискови зони (ОВ L 130, 19.5.2017 г., стр. 1).

([17]) Директива (ЕС) 2022/2464 на Европейския парламент и на Съвета от 14 декември 2022 г. за изменение на Регламент (ЕС) № 537/2014, Директива 2004/109/ЕО, Директива 2006/43/ЕО и Директива 2013/34/ЕО, по отношение на отчитането на предприятията във връзка с устойчивостта (ОВ L 322, 16.12.2022 г., стр. 15).

([18]) Предложение на Комисията от 23 февруари 2022 г. за директива на Европейския парламент и на Съвета относно дължима грижа на дружествата във връзка с устойчивостта и за изменение на Директива (ЕС) 2019/1937 (COM(2022)0071).

([19]) Предложение на Комисията от 14 септември 2022 г. за регламент на Европейския парламент и на Съвета за забрана на пазара на Съюза на продукти, произведени с принудителен труд (COM(2022)0453).

([20]) SWD(2023)0161.

([21]) https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A52023SC0161.

([22]) Luckeneder, S., Giljum, S., Schaffartzik, A., Maus, V. и Tost, M., „Surge in global metal mining threatens vulnerable ecosystems“ (Нарастването на световния добив на метали застрашава уязвимите екосистеми), *Global Environmental Change*, том 69, 2021 г.

([23]) Споразумение в рамките на Конвенцията на Организацията на обединените нации по морско право за опазването и устойчивото използване на морското биологично разнообразие в зоните, разположени извън националните юрисдикции, 19 юни 2023 г.

2. призовава ЕС да насърчава равнопоставено партньорство между ЕС и развиващите се страни, които са силно зависими от добивната промишленост; подчертава, че всички проекти на ЕС в областта на добивната промишленост в развиващите се страни следва да създават печеливши за всички участници ситуации, включително за местните общности, и следва да поставят ориентираното към хората и околната среда развитие в центъра на своите цели и на всички оперативни политически рамки; подчертава за тази цел, че ЕС следва да подкрепя богатите на ресурси страни с ниски доходи да се откъснат от „анклавния“ характер и съсредоточения върху добивните дейности модел на миннодобивния сектор и да предостави на развиващите се страни достатъчно политическо пространство за това, включително чрез използването на инструменти на международната търговия, за да се постигне основана на ресурсите индустриализация на местно равнище; подчертава освен това, че проектите трябва да се осъществяват по справедлив и благоприятен за климата начин, а не за сметка на околната среда, правата на човека и мира, като се използват най-иновативните налични методи; посочва, че улесняването на устойчивите инвестиции и цялостната търговска и инвестиционна стратегия на ЕС трябва да насърчават възможностите за инвестиции в развиващите се страни, за да се постигнат ЦУР; изисква от Комисията да определи устойчивостта като приоритет за проектите в сектора на суровините в рамките на инициативата *Global Gateway* и съответно да улесни достъпа до финансиране;

3. подчертава значението на интегрирането на устойчивата добивна промишленост в местната икономика, за да се развие местен промишлен капацитет с висока добавена стойност за развиващите се страни; счита, че развиващите се страни имат правото да използват износни мита и законни търговски ограничения, за да развиват своя собствена промишлена база и да използват средствата от износните мита от добивната промишленост за човешко развитие и за укрепване на обществени услуги като образованието и здравеопазването; призовава ЕС да преразгледа ограниченията върху износните мита в своите търговски споразумения с развиващите се страни;

4. подчертава, че ЕС и неговите държави членки трябва да зачитат и да изискват от своите държави партньори да зачитат потребностите на местното население и на коренното население, и по-специално правото на коренното население на свободно и информирано съгласие преди одобряването на всеки добивен проект, засягащ неговите земи или територии, в съответствие с Декларацията на ООН за правата на коренното население и Конвенция № 169 на МОТ относно коренното население и племенните народи; посочва, че минното дело увеличава риска от заграбване на земи в контекст, в който правителствата на развиващите се страни често не признават обичайните права на коренното население и коренните общности върху земите, които обитават; призовава за спазване на Доброволните насоки на Организацията на ООН за прехрана и земеделие (ФАО) относно отговорното управление на правото на владение на земя, рибарството и горите, за да се избегне заграбването на земи в резултат на дейностите на добивната промишленост; подчертава, че насърчаването на правата на коренното население и неговите традиционни практики е важно за постигането на устойчиво развитие и за борбата с изменението на климата;

5. настоятелно призовава ЕС да увеличи подкрепата си за богатите на ресурси развиващи се страни за намаляване на тяхната зависимост от добивната промишленост и за диверсифициране на техните икономики, които са чувствителни на икономически сътресения и нестабилност на цените, като насърчава устойчиви алтернативи;

6. счита, че ЕС следва да подкрепя богатите на ресурси развиващи се страни за ефективното и прозрачно придобиване и управление на техните приходи от добивната икономика, така че да се постигне приобщаващо и устойчиво развитие в полза на тяхното население и напредък по ЦУР;

7. приканва Комисията да засили своя диалог и своето сътрудничество с организациите на гражданското общество, синдикалните организации, местните общности и коренното население в развиващите се страни, пряко засегнати от добивната промишленост, за да се насърчават техните права и да се осигури пълноценната им ангажираност и активното им участие в процесите на вземане на решения, особено по отношение на разработването и оценката на въздействието на водещите проекти на *Global Gateway*; подчертава, че участниците от гражданското общество следва да бъдат официално представлявани в управителния съвет на *Global Gateway*; приветства обявяването на пускането в експлоатация на платформата на *Global Gateway* за диалог между гражданското общество и местните органи, за да се осигури провеждането на съдържателен диалог при подбора и подпомагането на проекти по линия на *Global Gateway*;

8. призовава за свикване на група на *Global Gateway* за мониторинг, за да се осигури стабилен и ефективен надзор на всички проекти по линия на *Global Gateway* и зачитането от тяхна страна на принципа на съгласуваност на политиките, която група да бъде съставена от участници от гражданското общество, и по-специално представители на коренното население, членове на Европейския парламент, представители на държавите членки и други имащи отношение експерти; подчертава, че групата на *Global Gateway* за мониторинг следва да изготвя годишен доклад относно въздействието на проектите по линия на *Global Gateway* върху правата на човека, околната среда, гражданските свободи, мира, неравенството и намаляването на бедността; призовава председателя на Комисията да кани председателя на групата на *Global Gateway* за мониторинг на всички заседания на управителния съвет; подчертава, че групата на *Global Gateway* за мониторинг следва да има достъп до всички документи и протоколи от заседанията на Консултативната бизнес група, управителния съвет и Платформата за диалог с местните органи;

9. призовава Комисията да укрепи капацитета на участниците от гражданското общество за ефективно участие в процесите на вземане на решения, включително чрез предоставяне на обучение и подкрепа в области като правна грамотност, умения за водене на преговори, оценки на въздействието върху околната среда и мониторинг на проекти;

10. призовава ЕС да подкрепя усилията за изграждане на капацитет в развиващите се страни, включително чрез предоставяне на техническа помощ за съответните заинтересовани лица, като държавни служители, съдебната система и правоприлагащите агенции, с цел укрепване на техните правни и регулаторни рамки за добивната промишленост, включително мерки за подобряване на управлението и повишаване на прозрачността, борба с корупцията, лошото икономическо управление на приходите, данъчните измами, отклонението от данъчно облагане и незаконните финансови потоци, усъвършенстване на стандартите в областта на труда, правата на човека и околната среда и укрепване на правоприлагането; припомня, че някои от природните ресурси, които подхранват някои от най-трайните и брутални конфликти в света, преминават през веригите на доставки, свързани с дружества, извършващи дейност в развити страни, и по-точно в ЕС; поради това подчертава необходимостта да се осигури ефективен достъп до правосъдие за жертвите на неправилното социално или екологично прилагане на законодателството от страна на многонационални дружества, извършващи дейност в развиващи се страни;

11. призовава Комисията да предложи кодекс на ЕС за поведение за отговорни инвестиции в добивната промишленост в развиващите се страни, който да се спазва на доброволна основа от предприятията и финансовите институции в областта на развитието, изготвен с участието на промишлеността и синдикалните организации, както и на организациите на гражданското общество и на представители на коренните и местните общности; счита, че кодексът следва да формулира ясни ангажименти и специфични ръководни принципи за инвестициите в развиващите се страни в съответствие, наред с другото, с процедурите на надлежна проверка, определени в законодателството на ЕС и съществуващите международни стандарти, насоки и инициативи, като ЦУР на ООН, Ръководните принципи на ООН за бизнеса и правата на човека, Глобалния договор на ООН, Насоките на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР) за многонационалните предприятия, стандартите ISO 26000 и Инициативата за прозрачност на добивната промишленост; подчертава, че свободното, предварително и информирано съгласие на коренното население и местните общности и местното устойчиво развитие следва да бъдат основната цел на кодекса; счита, че кодексът следва да обхваща най-малкото ангажименти относно:

а) участието на заинтересованите лица; счита, че когато трета държава не е приела законодателство за задължителни споразумения за развитие на общността, европейските предприятия следва да ги прилагат като предпоставка за извършване на стопанска дейност; счита, че споразуменията следва да бъдат договаряни в рамките на многостранни платформи, с пълноценното участие на коренното население и местните общности, при ефективно спазване на принципа на свободно, предварително и информирано съгласие, и следва да бъдат публично достъпни;

б) прозрачността, включително проактивното докладване по екологични, социални и управленски (ЕСУ) въпроси във връзка с проекти в развиващите се страни, в съответствие с принципа на двойната същественост, както и публикуването на договори и на финансови сделки, включително с подробности за плащанията към правителствата на приемащите държави; подчертава, че цялата публична информация следва да се предоставя в ясен и разбираем вид, за да се търси отговорност от съответните участници;

в) принципите на правовата държава и предотвратяването на корупцията, включително спазване на правните рамки, мерките за борба с корупцията, прозрачността на финансовите сделки и защитата на лицата, сигнализиращи за нередности;

г) въпросите, свързани с правата на човека, например използването на принудителен и детски труд, правата на работниците и служителите, разселването, дискриминацията, правата на коренното население, правата на жените и момичетата, образованието, здравето и безопасността, както и безопасните условия на труд;

д) опазването на околната среда, резултатите от дейността и въздействието, включително мерките за предотвратяване на замърсяване, устойчивото използване на природните ресурси и мерките и ресурсите за осигуряване на подходящо рециклиране и управление на отпадъците от суровини;

е) местното съдържание и икономическата диверсификация, включително възможностите за добавяне на местна стойност, развитие на умения и трансфер на технологии с цел насърчаване на икономическата диверсификация и приобщаващия растеж в държавите партньори;

ж) опазването и биологичното разнообразие;

з) инициативите за изграждане на капацитет, включително програмите за обучение и платформите за обмен на знания, за да се подобри разбирането за отговорните инвестиционни практики в добивната промишленост;

и) механизмите за подаване на жалби и предпазните мерки за справяне с нарушенията на правата на човека и въздействието върху околната среда, причинени от добивната промишленост, включително създаването на независими органи за наблюдение, механизми за подаване на жалби и подходящи средства за правна защита;

й) рамката за мониторинг и докладване, за да се осигури спазването на кодекса, включващо периодично докладване, независима проверка от трети лица и публично оповестяване на показателите за изпълнението;

12. осъжда принудителния труд и детския труд; призовава за по-ефективни действия за защита и подкрепа на жертвите на принудителен и детски труд, както и за системно решение, което да отчита всички фактори, а именно бедността, неравенството, липсата на достъп до образование и приемането от страна на обществеността на детския труд;

13. настоятелно призовава ЕС да удвои усилията си за борба с детския труд в добивните дейности и да подкрепи програми, предоставящи образователни възможности и алтернативни перспективи за генериране на доходи, за да бъдат изведени децата от тези дейности в рамките на тематичната програма за глобалните предизвикателства на Инструмента за съседство, сътрудничество за развитие и международно сътрудничество (ИССРМС) — Глобална Европа;

14. призовава ЕС да увеличи трансфера на технологии, споделянето на знания и изграждането на капацитет във връзка с устойчивото управление на ресурсите в развиващите се страни, и по-специално в области, свързани с управлението на околната среда, отговорните миннодобивни практики и устойчивото използване на ресурсите в сектора на добивната промишленост;

15. приканва Комисията да подкрепи стимули и програми за изграждане на капацитет, особено тези, включващи жените, за развиващите се страни, като се предприемат стъпки за формализиране на сектора на непромишления и дребномащабен миннодобив и за интегрирането му в селската и националната икономика с цел подобряване на условията на труд и поминъка на местните общности, както и за спиране на незаконните финансови потоци, които често са отговорни за корупцията и въоръжените конфликти; припомня, че непромишленият и дребномащабен миннодобив е дейност, характеризираща се с висока полова обусловеност; призовава ЕС да подкрепи създаването на женски миннодобивни кооперации и сдружения с цел подобряване на участието на жените, възможностите им за договаряне, условията на труд и икономическата независимост; подчертава заплахата за продоволствената сигурност и рисковете за околната среда и здравето, свързани с нерегулираните дейности в областта на непромишления и дребномащабен миннодобив в селските райони, както и факта, че според ЮНЕП много дейности, свързани с непромишления и дребномащабен миннодобив, се извършват на общи световни блага от залесени земи в критични екосистеми, които не са били използвани преди това;

16. отбелязва със загриженост, че за по-голямата част от богатите на ресурси развиващи се страни минното дело, добивът на нефт и газ не доведоха до широкообхватно икономическо, човешко и социално развитие; подчертава, че справянето с „проклятието на ресурсите“ или „парадокса на изобилието“ се състои не само в икономическа диверсификация, но и в укрепване на институционалната устойчивост, отстояване на принципите на правовата държава и разширяване на фискалното пространство на третите държави с цел улесняване на устойчивото развитие; подчертава, че ЕС следва проактивно да насърчава мобилизирането на национални ресурси в държавите партньори, например прякото данъчно облагане, и да създава условия за прилагане на износни мита върху стоките, доколкото това е съвместимо с правилата на СТО и не се прилага дискриминационно; призовава Комисията и държавите членки да се ангажират с увеличаване на финансирането при преференциални условия, успоредно със Законодателния акт за суровините от критично значение; отново заявява, че таваните по функция 6 от многогодишната финансова рамка (МФР) трябва да бъдат съответно увеличени в контекста на предстоящия преглед на МФР;

17. припомня, че въздействието на минното дело може да продължи с години след закриването на самата мина, като се има предвид, че минните отпадъци са токсични и следователно разрушителни за околната среда, услугите, свързани с биологичното разнообразие, и свързаните възможности за поминък; призовава съответно за ефективно управление на минералните ресурси през целия жизнен цикъл на миннодобивните дейности, което изисква, наред с другото:

— признаване на правата на свободно, предварително и информирано съгласие на коренното население и на местните общности; достъпа им до информация за ефективно участие на обществеността при вземането на решения и гарантиране, че лицата, упражняващи правата си, не биват наказвани, преследвани или тормозени;

— пълна прозрачност на миннодобивния сектор по отношение на приходите и договорите, в съответствие с изискванията на Инициативата за прозрачност на добивната промишленост (ИПДП), включително относно екологичната прозрачност;

— справяне със социалните последици от минното дело и смекчаването им чрез подход, ръководен от принципа „избягване, смекчаване, възстановяване“;

Действия на ЕС на многостранно равнище

18. призовава Комисията да предложи инициатива на Г-20 за използване на добивната промишленост за постигане на устойчиво развитие на местно равнище в богатите на ресурси развиващи се страни; подчертава, че инициативата следва да бъде съобразена с конкретните обстоятелства и може да включва, наред с другото, финансова подкрепа, помощ за дълга, опрощаване и анулиране на дълг, изграждане на капацитет в областта на управлението, данъчното облагане и борбата с корупцията; призовава Комисията да действа като посредник в преговорите за опрощаване на дълг, за да се предостави на развиващите се страни финансово пространство за трансформиране на неустойчивите добивни предприятия и за привличане на устойчиви добивни предприятия, както и за да се спазват стабилни екологични и социални стандарти; призовава Комисията да подкрепи реформата и разширяването на инициативата за суспендиране на обслужването на дълга, за да бъдат включени уязвимите държави със средни доходи, много от които зависят от добивната промишленост, и да приведе в действие дългосрочен механизъм за преобразуване на дълга с цел улесняване на размяна от типа „дълг срещу климат“ и „дълг срещу природа“; подчертава необходимостта от премахване на възможността да се използват данъчните убежища като канали за незаконните финансови потоци в добивния сектор;

19. призовава ЕС да насърчава приобщаващи и прозрачни многостранни партньорства на регионално и международно равнище чрез улесняване на диалога и сътрудничеството между правителствата, организациите на гражданското общество, частния сектор и международните институции с цел насърчаване на устойчивото развитие в добивната промишленост, като се поощряват приобщаващи процеси на вземане на решения; подчертава, че настоящият контекст на нарастващо търсене на суровини от критично значение в световен мащаб и нарастваща геополитическа нестабилност означава, че е необходимо да се увеличат усилията за осигуряване на стабилни, адекватни и диверсифицирани доставки на суровини от критично значение; подчертава обаче необходимостта от преминаване от култура на екстрактивизъм към система за управление на ресурсите, която отчита, наред с другото, степента на изчерпване, наличието на заместители, ефективността, рециклирането и устойчивостта на потреблението; приветства партньорството между ЕС и междуведомствения рамков екип на ООН за превантивни действия, чиято цел е да подкрепи националните и местните заинтересовани лица за подобряване на управлението на земята и природните ресурси с оглед на предотвратяването на конфликти и по-добра координация;

20. отбелязва с дълбока загриженост, че ако не се управлява и смекчи по подходящ начин, повишеното търсене на суровини от критично значение ще доведе до отрицателни екологични и социални въздействия, особено за секторите, които показват силна зависимост от екосистемни услуги (като селското стопанство, природосъобразния туризъм и рибарството); подчертава необходимостта да се даде приоритет на устойчивостта, ефективността и кръговостта на многостранно равнище и от намаляване на търсенето на първични суровини, по-специално за справяне с предизвикателствата на изменението на климата, недостига на вода и замърсяването и със загубата на биологично разнообразие;

21. отново потвърждава неотложната необходимост от обвързващ договор на ООН за икономическата дейност и правата на човека с цел регулиране на дейностите на транснационалните корпорации и други стопански предприятия, в който да се определят ясни задължения в областта на правата на човека, изисквания за надлежна проверка и разпоредби за достъп до средства за правна защита, в съответствие с рамката на ООН „Утвърждаване, спазване и средства за правна защита“; поради това изисква от Комисията и от държавите членки да играят активна роля в текущите преговори относно инструмента, който следва да насърчава корпоративните участници и инвеститорите в добивния сектор да поемат своите отговорности по отношение на правата на човека, трудовите права и зачитането на околната среда;

22. отново призовава ЕС да се стреми към допълнителни международни споразумения за предоставяне на финансиране за борбата с изменението на климата, трансфера на чисти технологии и изграждането на капацитет за развиващите се страни с цел намаляване на емисиите на парникови газове, по-специално от добивния сектор;

23. призовава развиващите се страни да усъвършенстват регионалното си сътрудничество, като разработят и приемат общи екологични, социални и трудови стандарти и норми по отношение на сектора на добивната промишленост;

24. призовава ЕС да подкрепя по-специално държавите — членки на Африканския съюз, при по-нататъшното прилагане на Визията за минното дело в Африка — политическа рамка, приета през 2009 г., за да се гарантира, че континентът използва своите минерални ресурси стратегически за широкообхватно социално-икономическо развитие, като целта е рамката да се актуализира, така че да включи ЦУР и програмата в областта на изменението на климата като възможност за устойчиво развитие на континента; подчертава, че подкрепата на ЕС следва да включва изграждане на капацитет, финансова подкрепа, трансфер на чисти технологии и устойчиво управление на веригата на доставки;

25. призовава ЕС да подкрепя регионални, международни и глобални инициативи за подобряване на прозрачността и отчетността при използването и управлението на добивните ресурси, включително ИПДП, която насърчава прозрачността и отчетността в държавите, богати на нефт, газ и минерални ресурси, Глобалната програмна подкрепа за добивната промишленост — многостранен донорски доверителен фонд на Световната банка за приобщаващото и устойчиво прилагане на ИПДП в зависими от ресурсите развиващи се страни с цел подпомагане на намаляването на бедността и насърчаване на приобщаващ, устойчив растеж и развитие, Кимбърлийския процес, който предотвратява потока от „конфликтни“ диаманти, и доброволните принципи за сигурност и права на човека;

26. призовава ЕС да подкрепя развиващите се страни в изграждането на техния капацитет за договаряне на справедливи и прозрачни договори с дружества от добивната промишленост; приветства във връзка с това финансовата подкрепа от страна на ЕС за инициативата CONNEX на Г-7, която повишава експертния опит на развиващите се страни в преговорите относно добивния сектор, така че инвестиционните договори да бъдат изготвяни по начин, който насърчава устойчивостта и развитието;

27. изисква Комисията да увеличи подкрепата си за Европейското партньорство за отговорни минерали — партньорство с участието на множество заинтересовани лица, създадено с цел засилване на въздействието на Регламента на ЕС относно полезните изкопаеми от засегнати от конфликти зони, чрез финансиране на повече проекти за развитие, насочени към подобряване на местните практики в областта на минното дело, особено в непромишления и дребномащабен миннодобив, осигуряване на по-добри социални, екологични и икономически условия за работниците в мините и за местните миннодобивни общности;

28. изисква Комисията да разгледа възможността за по-тясно сътрудничество със Световната банка, като се имат предвид нейните познания за добивния сектор и подкрепата ѝ за развиващите се страни във връзка с процесите на устойчив и екологичен преход;

29. призовава ЕС да предостави на развиващите се страни финансова подкрепа и техническа помощ, за да им помогне при прилагането на глобалната рамка за биологичното разнообразие Кунмин — Монреал и Договора на ООН за откритото море;

Укрепване на политиката и на правната рамка на ЕС

30. приветства факта, че ЕС предприе стъпки за разработване на обвързващи разпоредби в областта на корпоративната надлежна проверка, като Регламента за полезните изкопаеми от засегнати от конфликти зони, Директивата за отчитането на предприятията във връзка с устойчивостта, проекта на директива за дължимата грижа на дружествата във връзка с устойчивостта и проектите на регламенти за забрана на продукти, произведени с принудителен труд, и за суровините от критично значение, които заедно следва пряко или косвено да играят роля в трансформацията на добивния сектор в развиващите се страни;

31. изисква от Комисията да използва процеса на преглед през 2023 г. на Регламента относно полезните изкопаеми от засегнати от конфликти зони, който от 2021 г. насам задължава дружествата от ЕС да подбират отговорно източниците на внасяните от тях калай, тантал, волфрам и злато и да се уверяват, че техните вериги на доставки не допринасят за финансирането на въоръжени конфликти, като възможност за задълбочена оценка на въздействието на регламента на място и възможността за включване на допълнителни задължителни мерки и обхващане на други полезни изкопаеми; подчертава необходимостта от пълноценно участие на организациите на гражданското общество и засегнатите общности в целия процес на преглед;

32. приветства предстоящото подписване на новото споразумение за партньорство между ЕС и членовете на ОДАКТБ, тъй като то предоставя подсилена и модернизирана рамка за сътрудничество с държавите от АКТБ, която съдържа конкретни позовавания на добивната промишленост, като насърчаването на прозрачността, отчетността и отговорното управление на предприятията от добивната промишленост и засилването на корпоративната социална отговорност и отговорното бизнес поведение с цел постигане на приобщаващ и устойчив растеж и развитие; припомня в този контекст, че устойчивостта предполага спазване на процесите на надлежна проверка, определени в законодателството на ЕС и Насоките на ОИСР за многонационалните предприятия, както и на Доброволните насоки на ФАО относно отговорното управление на правото на владение на земя, рибарството и горите, когато става въпрос за права на владение на земя;

33. призовава Комисията да направи по-добра оценка на въздействието на помощта на ЕС за развитие върху устойчивото развитие в сектора на добивната промишленост, за да се осигури ефективно и отговорно използване на финансовите ресурси на ЕС;

34. призовава Комисията да включва съображенията за устойчиво развитие и сътрудничество за развитие във всички търговски и инвестиционни споразумения на ЕС с развиващите се страни, като включва разпоредби, които осигуряват зачитането на правата на човека, опазването на околната среда и справедливото разпределение на приходите от добивната промишленост;

°
° °

35. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция на Съвета и на Комисията.